

บทนำ

"ทองคำ" ทุกคนรู้จักคำ ๆ นี้ แต่ละคนอาจจะอธิบายถึง "ทองคำ" แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับมา ตัวอย่างเช่น

นักเศรษฐศาสตร์ มักนึกถึงทองคำในฐานะที่เป็นโลหะที่มีบทบาททางด้านการเงินระหว่างประเทศ

นักธุรกิจ มักจะนึกถึงทองคำในรูปของสินค้า ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของทองคำแท่ง เหรียญทองคำ หรือเครื่องประดับ

คนทั่วไป มักจะนึกถึงทองคำในฐานะที่เป็นเครื่องประดับที่มีราคาแพง

ด้วยความรู้สึกที่แตกต่างกันเหล่านี้ ทำให้นักเขียนได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับ "ทองคำ" ในรูปแบบต่าง ๆ ในต่างประเทศ (โดยเฉพาะในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา) มีหนังสือมากมายที่กล่าวถึง "ทองคำ" แต่หนังสือมากมายเหล่านี้สามารถจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่มดังนี้ คือ

กลุ่มแรก เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง "ทองคำ" โดยตรง หนังสือเหล่านี้กล่าวถึง "ทองคำ" ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น "GOLD" ของ Paul Sarnoff, "GOLD USAGE" ของ W.S. Rapson, "THE NEW WORLD OF GOLD" ของ Timothy Green, "ปีศาจเหลืองทองคำกับโลกทุนนิยม" ของ อ.อนิดิน (เป็นหนังสือของผู้เขียนชาวรัสเซียซึ่งนำมาแปลเป็นภาษาไทยโดย อุดรฐาปโนสก), "THE MAGIC OF GOLD" ของ Janifer Marx ฯลฯ หนังสือกลุ่มนี้มักจะพูดถึงทองคำในภาพรวม เริ่มตั้งแต่คุณสมบัติของทองคำ, การทำเหมืองทองคำ, ทองคำกับระบบการเงินของโลก การค้าทองคำ, การใช้ทองคำในรูปแบบต่าง ๆ, รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับทองคำ และอาจมีบทสรุปเกี่ยวกับอนาคตของทองคำ

กลุ่มที่สอง เนื่องจาก "ทองคำ" เคยมีบทบาทสำคัญในระบบการเงินระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น หนังสือเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับระบบการเงินระหว่างประเทศ จึงมักจะมีส่วนที่เกี่ยวกับ "ทองคำ" อยู่ด้วยเสมอ เช่น "THE RULES OF THE GAME" ของ Kenneth W. Dam, "THE DESTINY OF GOLD" ของ Paul Einzeg, "THE GREAT WHEEL" ของ Sidney E. Rolfe ฯลฯ นอกจากนี้ ยังปรากฏอยู่ในหนังสือเกี่ยวกับการเงิน การธนาคารเกือบทุกเล่ม

กลุ่มที่สาม เป็นหนังสือเกี่ยวกับเครื่องประดับอัญมณี ซึ่งจะกล่าวถึง "ทองคำ" ในฐานะที่เป็นวัตถุดิบอย่างหนึ่งในการผลิตเครื่องประดับอัญมณี เช่น "Jewellery Making" ของ Murray Bovin, "THE ART OF MAKING JEWELLERY" ของ Van Nustrand ฯลฯ

กลุ่มสุดท้าย หนังสือกลุ่มนี้จะกล่าวถึงทองคำไม่มากนัก เช่น หนังสือเกี่ยวกับศิลปะ "CHINESE GOLD, SILVER AND PORCELAIN" ของ Bo Gyllensvard, "CHINESE AND JAPANESE CLOISOWNE' ENAMELS" ของ Sir Happy Garner ฯลฯ

สำหรับประเทศไทยนั้นมีหนังสือเกี่ยวกับ "ทองคำ" ไม่มากนัก เท่าที่ข้าพเจ้าได้พยายามค้นคว้าตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ปรากฏดังนี้

กลุ่มแรก มีหนังสือของกรมทรัพย์สินทางธรณี ชื่อ "ทองคำ" แต่งโดย พงศ์ศักดิ์ วิจิต หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงประวัติทองคำ, คุณสมบัติ, เหมืองทองคำ และการค้าทองคำ หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงทองคำไว้เพียงสังเขปเท่านั้น เป็นหนังสือขนาดเล็ก และมีความหนาเพียง 56 หน้า นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้แล้ว ก็มีหนังสือ "บ้านบ่อทอง" ของนายสมิตร บุรวาศ หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง "ทองคำ" ในส่วนของแหล่งแร่ทองคำ และการทำเหมืองแร่ทองคำ เป็นหนังสือที่เขียนไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483

กลุ่มที่สอง หนังสือเล่มที่สำคัญที่สุดในกลุ่มนี้ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทองคำกับเงินตรา และราคาสินค้า" เป็นวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2505 เป็นหนังสือเพียงเล่มเดียวที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทองคำกับระบบ

การเงินระหว่างประเทศ และการเงินภายในประเทศอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ ก็ยังมีหนังสือทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับระบบการเงินระหว่างประเทศอีกหลายเล่ม เช่น "เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ" และ "ทฤษฎีและนโยบายการเงิน" ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, "เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ" ของอินริกซ์ มิ่งมณีนาคิน ฯลฯ แต่หนังสือเหล่านี้ ก็ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทองคำกับระบบเงินตราระหว่างประเทศ และภายในประเทศลึกซึ้งแต่ประการใด มักจะกล่าวถึงเพียงวิวัฒนาการของระบบการเงินระหว่างประเทศ โดยมีทองคำเข้าไปเกี่ยวข้องในช่วงของ "ระบบมาตรฐานทองคำ" และ "ระบบมาตรฐานปริวรรตทองคำ" เท่านั้น และหนังสือที่เกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ก็จะกล่าวถึง "ทองคำ" ในลักษณะเช่นเดียวกับที่กล่าวถึงในหนังสือที่เกี่ยวกับระบบการเงินของโลก

กลุ่มที่สาม เนื่องจากในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับอัญมณีเพื่อการส่งออกอย่างได้ผล จึงมีหนังสือเกี่ยวกับเครื่องประดับของไทยแพร่หลายมากขึ้น แต่หนังสือในกลุ่มนี้มักจะพูดถึง "ทองคำ" ในฐานะที่เป็นวัตถุดิบประเภทหนึ่งที่น่าสนใจทำเป็นตัวเรือนเครื่องประดับเท่านั้น มิได้วิเคราะห์ถึงความสำคัญของ "ทองคำ" ที่มีต่ออุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณี ตัวอย่างของหนังสือกลุ่มนี้ เช่น "A Buyer's Guide to Thai Gems and Jewellery" ของ John Hoskin, อุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณีไทย ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ-เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ศิลปเครื่องประดับ ของวรรณรัตน์ ตั้งเจริญ ฯลฯ

กลุ่มที่สี่ หนังสือในกลุ่มนี้พูดถึงทองคำในแง่มุมต่าง ๆ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงจะไม่ขอกล่าวถึงในที่นี้

นอกจากหนังสือทั้ง 4 กลุ่มนี้แล้ว "ทองคำ" ยังปรากฏอยู่ในลักษณะของบทความในวารสารต่าง ๆ และข่าวสารในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ อยู่เป็นระยะ ๆ

หนังสือเกี่ยวกับ "ทองคำ" ในประเทศไทยนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีเล่มใดที่วิเคราะห์ถึงความสำคัญของ "ทองคำ" ในฐานะที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออกนำรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก แต่อุตสาหกรรมเครื่องประดับนั้นมิได้ดำเนินไปโดยปราศจากปัญหา และปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือการขาดแคลนทองคำที่จะใช้เป็นวัตถุดิบในการทำตัวเรือนเครื่องประดับ สาเหตุของปัญหาดังกล่าว เกิดจากกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกทองคำของไทย ซึ่งโดยหลักแล้ว ห้ามการนำเข้าและส่งออกทองคำ การนำเข้าและส่งออกจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังเสียก่อน กฎหมายและกฎระเบียบเหล่านี้ จึงกลายเป็นอุปสรรคในการขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออก

สมมติฐานและเหตุผลของการศึกษา

กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกทองคำ เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศประเภทหนึ่ง

วัตถุประสงค์

เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออก ซึ่งใช้ทองคำเป็นวัตถุดิบในการผลิต โดยพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรค อันเนื่องมาจากกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการนำเข้า และส่งออกทองคำ

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษากฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกทองคำที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย และกฎระเบียบเหล่านั้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าเหตุผลและความจำเป็น

ในการตรากฎหมายและกฎระเบียบดังกล่าว ยังคงเป็นเหตุผลและความจำเป็น
ในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ และศึกษากฎหมายและกฎระเบียบในการนำเข้า
และส่งออกทองคำของประเทศ อังกฤษ, สหรัฐอเมริกา, สิงคโปร์ และฮ่องกง
ซึ่งเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในตลาดทองคำของโลก เพื่อพิจารณาหาแนวทาง
ในการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกทองคำของ
ไทยมิให้เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออก

วิธีการวิจัย

เป็นการศึกษาวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดย
รวบรวมกฎหมาย เอกสาร บทความ ผลงานทางวิชาการ เพื่อนำมาวิเคราะห์
ปัญหาและพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเสนอแนวทางในการบัญญัติกฎหมายและกฎ-
ระเบียบในการนำเข้าและส่งออกทองคำที่เหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหาและ
อุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องประดับเพื่อการส่งออก อันเนื่องมาจาก
กฎหมายและกฎระเบียบในการนำเข้าและส่งออกทองคำที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย